

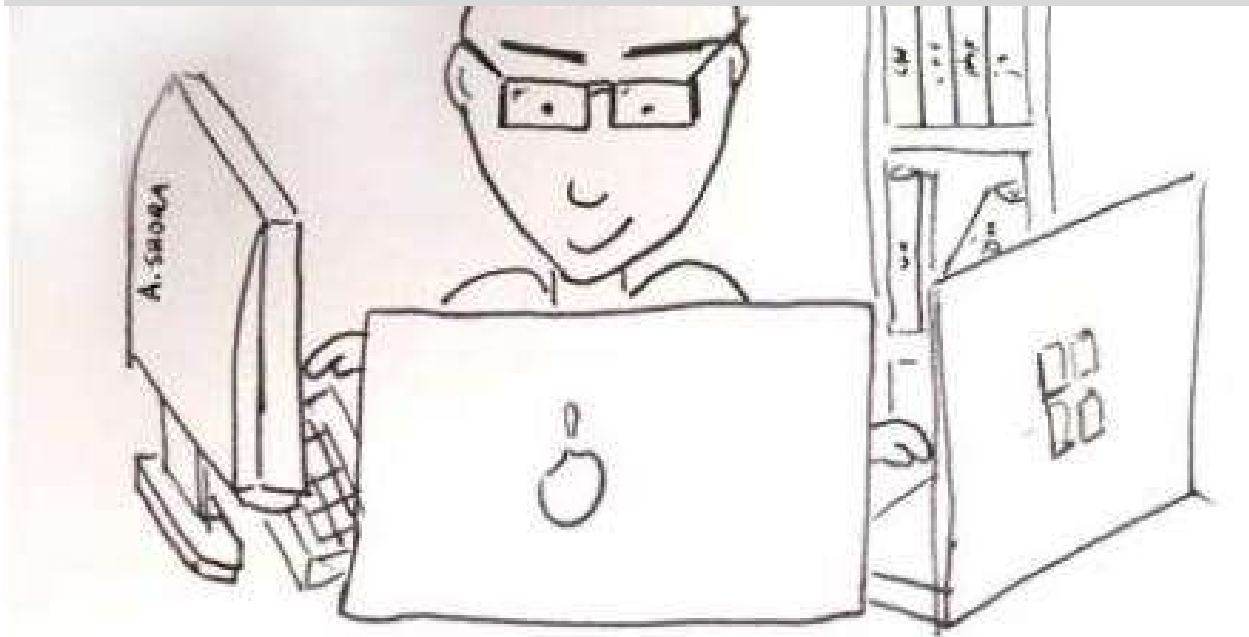
Programowanie Aplikacji Webowych

dr inż. Grzegorz Rogus

rogus@agh.edu.pl

Tematyka wykładów

Od zera do webDevelopera

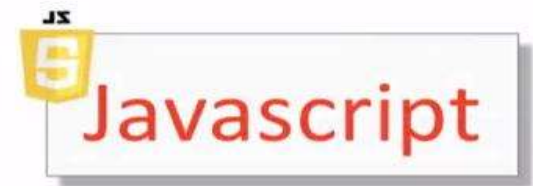

“THE **FULL** STACK DEVELOPER”

Plan wykładów

1. **Wprowadzenie do aplikacji webowych** – omówienie stosu technologicznego

2-5 **Prezentacja standardów**

2. HTML5 + wstęp do CSS

3-4. CSS + RWD – Zasady projektowania aplikacji webowych

4-5. Nowoczesny JS

ECMS7 (2016), TypeScript

Plan wykładów cd

6-8. Frontend:

9-12 . Backend:

Firebase

Autentykacja

Wprowadzenie do Aplikacje Webowych

Koncepcja

Architektura

Technologie

Czym są Aplikacje Webowe

Perspektywa użytkownika końcowego

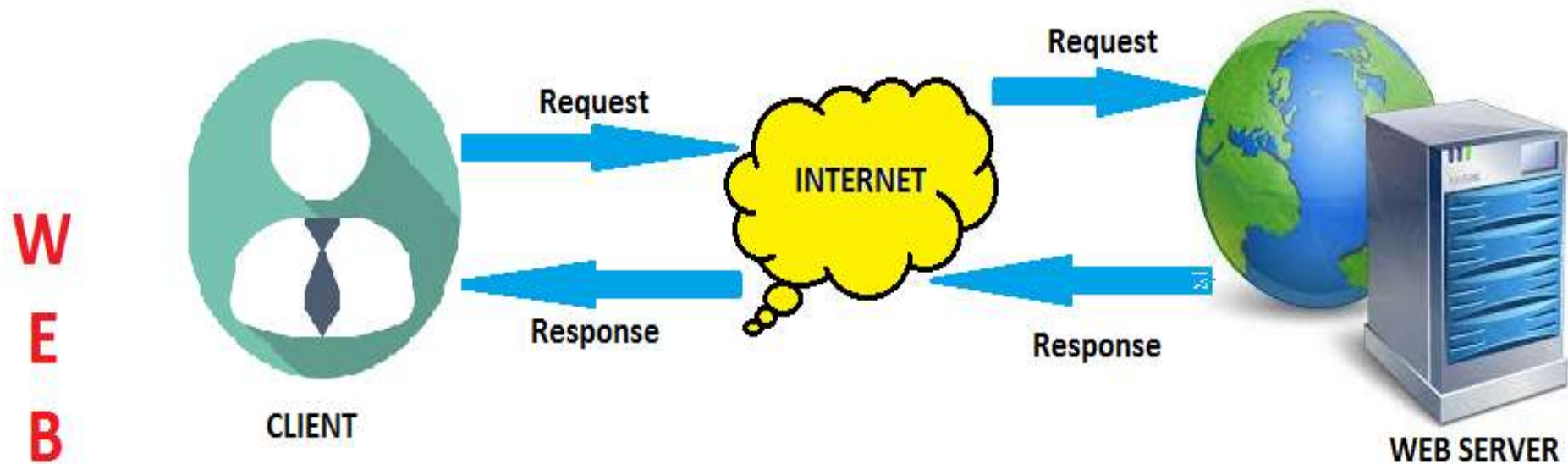

Aplikacje webowe

Aplikacja webowa (web application) to aplikacja uruchamiana w przeglądarce, która przez dostarczony interfejs ma dostarczać użytkownikowi jakąś konkretną usługę. Takie aplikacje w znakomitej większości komunikują się z głównym serwerem, by móc serwować użytkownikowi treści i reagować na jego akcje.

Stosowany Model architektoniczny

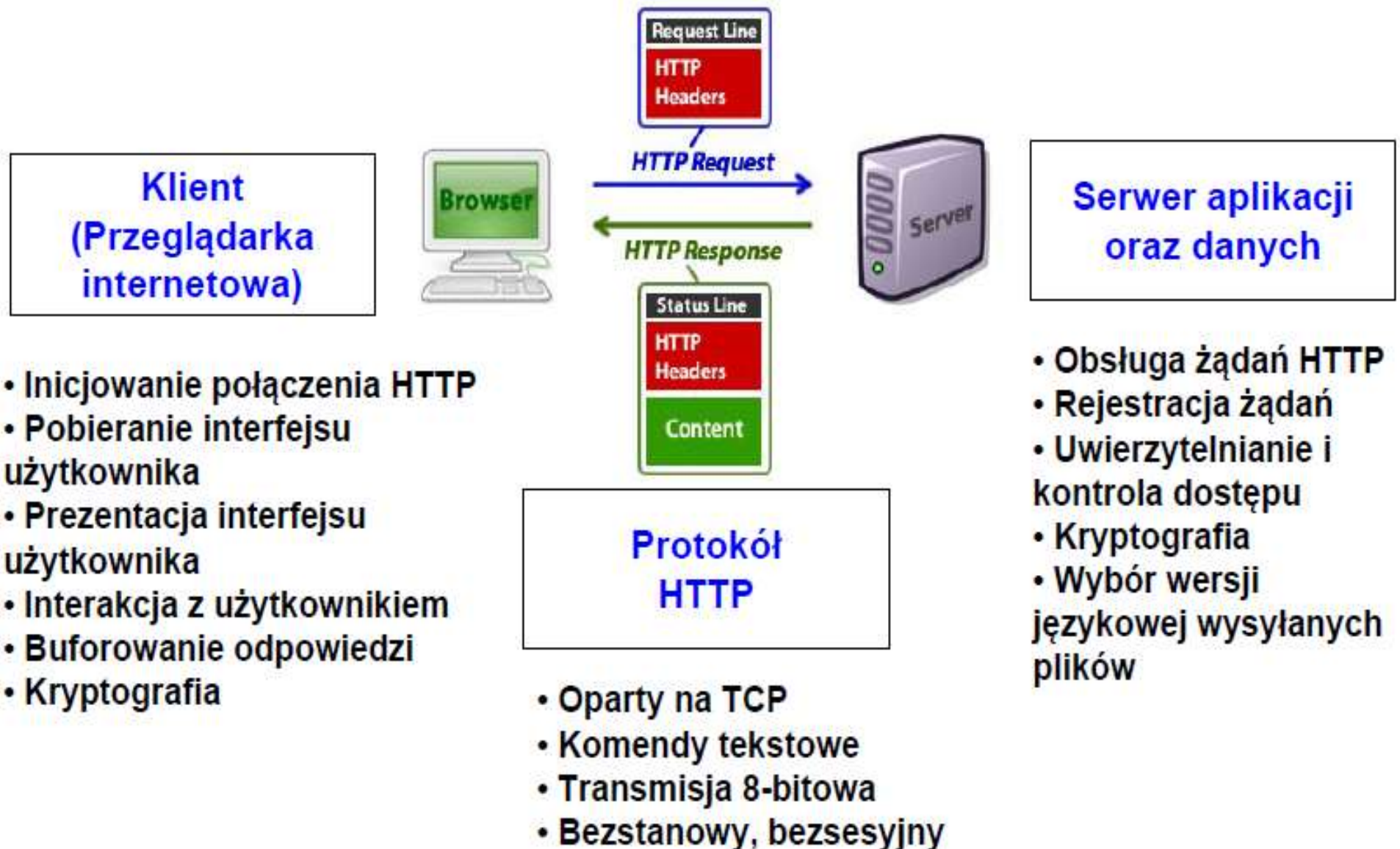
Rzeczywista architektura

TECHNOLOGY

Client - Server Architecture

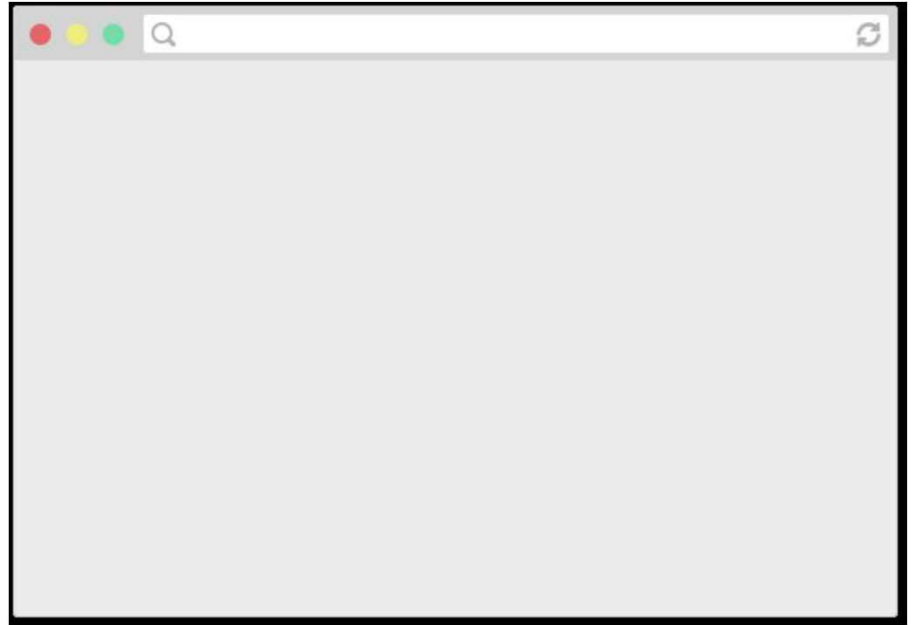
Podstawowa architektura: klient-serwer

Klient HTTP

Przeglądarka – http client

Przeglądarka to aplikacja której zadaniem jest wyświetlenie zawartości stron internetowych lub w przypadku aplikacji webowej warstwy prezentacyjnej

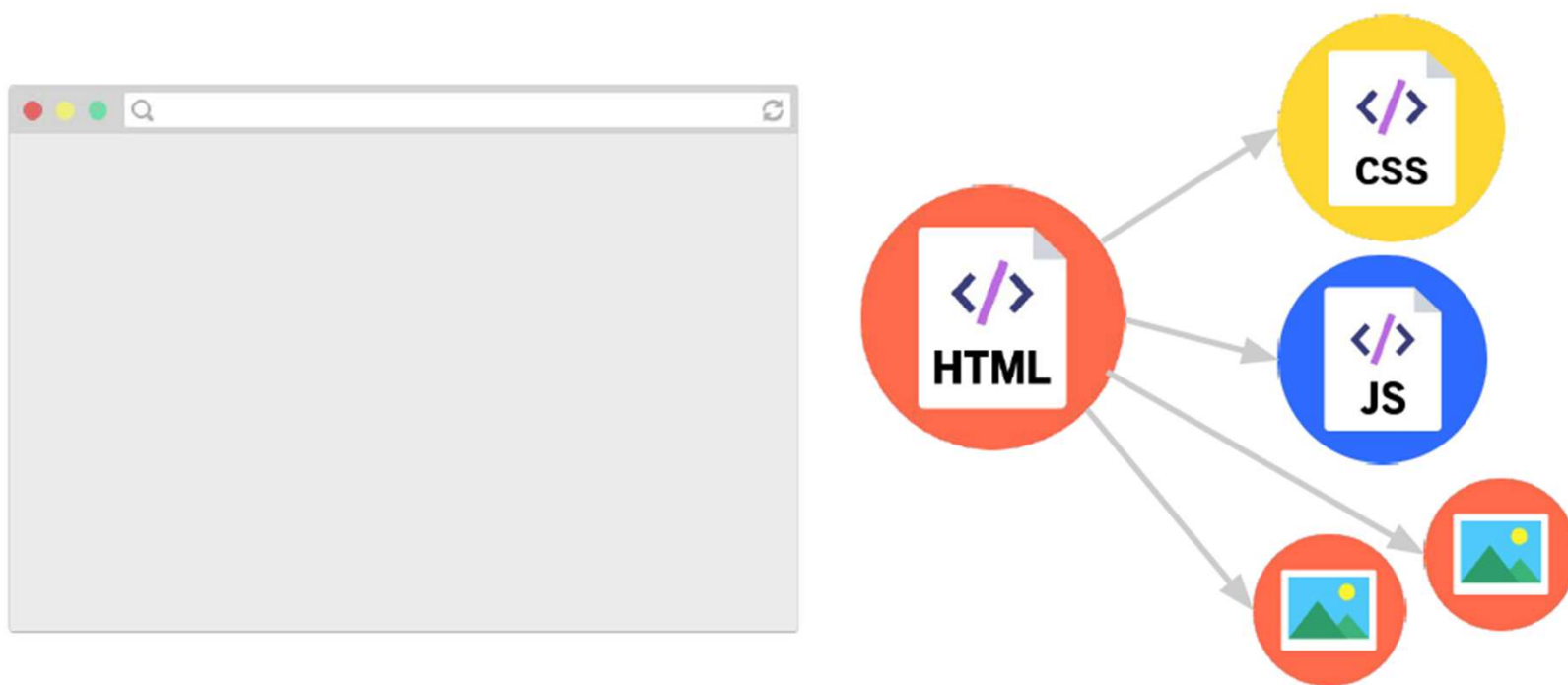

Odpowiada za:

- Wysyłanie żądań pobrania dokumentów
- Wizualizacje pobranych dokumentów
- Obsługę interakcji z użytkownikiem końcowym

Strony internetowe

Strony/widok są napisane w języku znaczników zwanym HTML, więc przeglądarki wyświetlają stronę internetową, czytając i interpretując jej kod HTML.

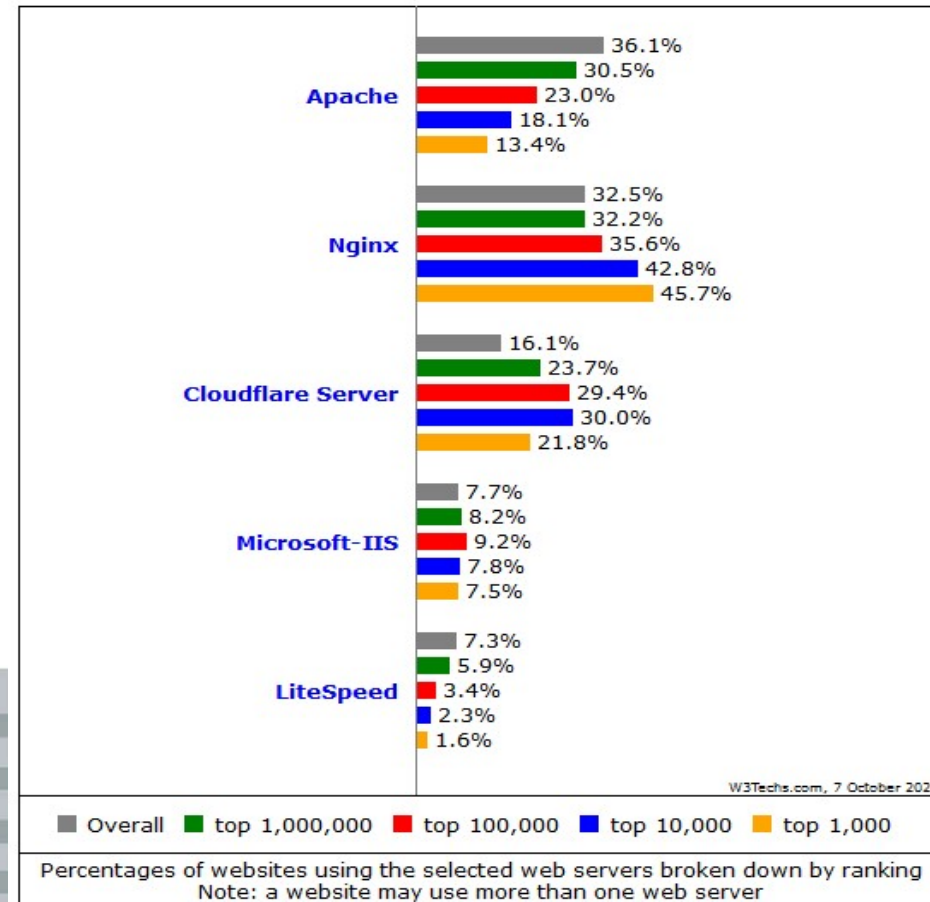
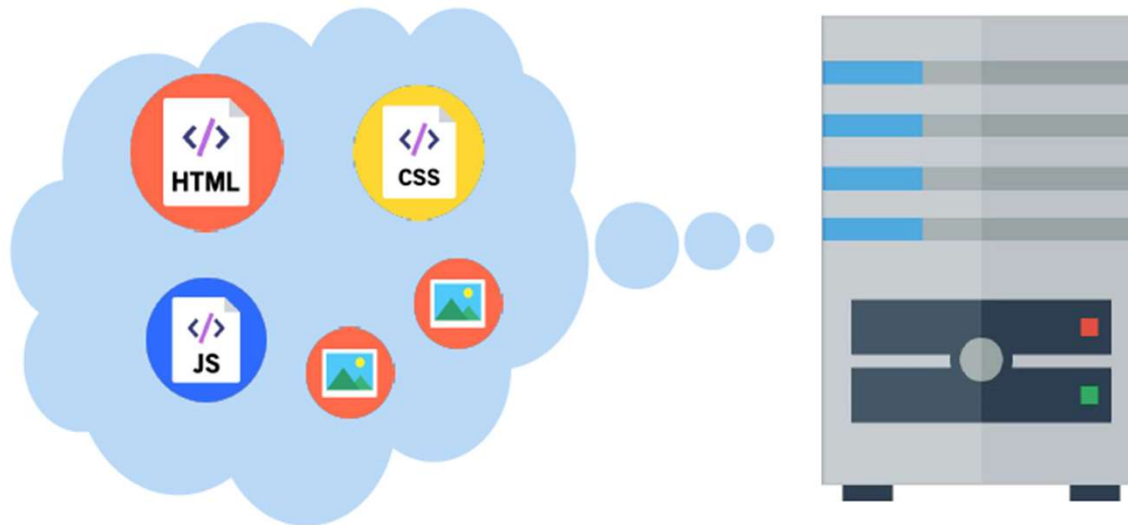

Plik HTML może zawierać linki do innych zasobów, takich jak obrazy, filmy, a także pliki **JavaScript** i **CSS** (arkusz stylów), które przeglądarka również ładuje

Serwer HTTP

Web Server

Serwer WWW to program działający na komputerze, który dostarcza strony internetowe w odpowiedzi na żądania. Przechowuje lub generuje zwróconą stronę internetową.

Serwer HTTP

Serwer HTTP - serwer WWW - program nieprzerwanie pracujący, obsługujący repozytorium dokumentów (np. HTML), które udostępnia sieciowym klientom HTTP.

Do zadań serwera HTTP należy:

- obsługa żądań HTTP i ich rejestracja w plikach dziennika (log files),
- uwierzytelnianie i kontrola dostępu użytkowników końcowych za pomocą nazwy i hasła,
- kryptograficzne szyfrowanie komunikacji sieciowej z klientem http,
- automatyczny wybór odpowiedniej wersji językowej dokumentu.

Protokół Http

Hyper Text Transfer Protocol (HTTP/1.1)

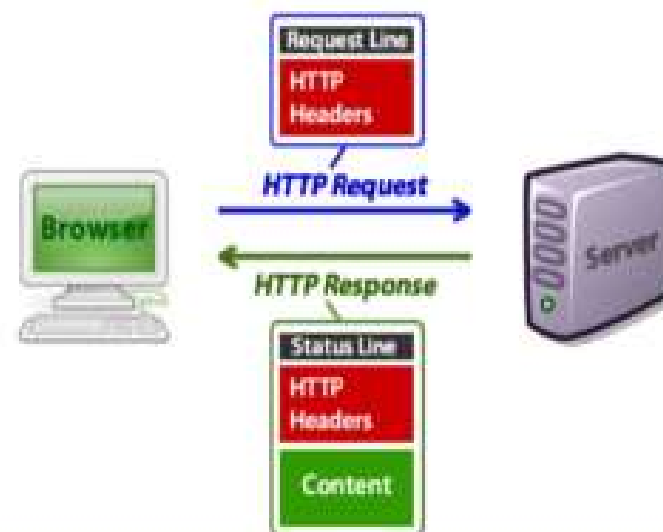
[Protokół przesyłania dokumentów Hiper-Tekstowych]

- Oparty na TCP,
- Komendy tekstowe,
- Transmisja 8-bitowa,
- Bezstanowy i bezsesyjny.

RFC 2616

(czerwiec 1999)

RFC (Request for Comments)

Bezstanowość" (ang. stateless), co oznacza że nigdzie nie istnieje zapis stanu poprzednio wykonanych operacji, a kolejne transakcje są wykonywane niezależnie.

Najważniejsze metody protokołu HTTP:

- **HEAD** - wysyła żądanie przesłania nagłówka zawierającego meta-dane (informację), bez przesyłania samego zasobu.
- **GET** - wysyła żądanie pobrania konkretnego zasobu URI (np. strony internetowej napisanej w języku HTML).
- **POST** - wysyła żądanie do serwera akceptacji zasobu dołączonego do żądania.

pozostałe: **PUT, DELETE, TRACE, OPTIONS, CONNECT.**

Zakres kodów	Znaczenie
100 - 199	Informacyjne.
200 - 299	Żądanie (od klienta) powiodło się
300 - 399	Żądanie klienta zostało przekazane, wymagane są dalsze działania.
400 - 499	Żądanie klienta nie powiodło się.
500 - 599	Błąd serwera.

Metody w protokole Http

HTTP Methods (Verbs)

- GET – odczyt danych (w formularzach metoda wysyłki danych do URL – dane zapisane w adresie)
- HEAD – odczyt danych na temat adresu URL
- PUT – zapis do zasobu pod URL
- POST – wysłanie danych pod adresURL oraz otrzymanie informacji zwrotnej
- DELETE - Delete a URL

GET oraz POST (formularze) są najczęściej używane.

REST APIs używa GET, PUT, POST, and DELETE

Nagłówek Http

Jak mówi klient (przeglądarka)?

http request

Linia
startowa

Metoda ściezka http/wersja

Nagłówek

Nazwa1: wartość1
Nazwa2: wartość2

Ciało
zapytania

dane, które wysyłamy do
serwera (opcjonalnie)

Jak mówi serwer?

http response

http/wersja kod statusu

Nazwa1: wartość1
Nazwa 2: wartość2

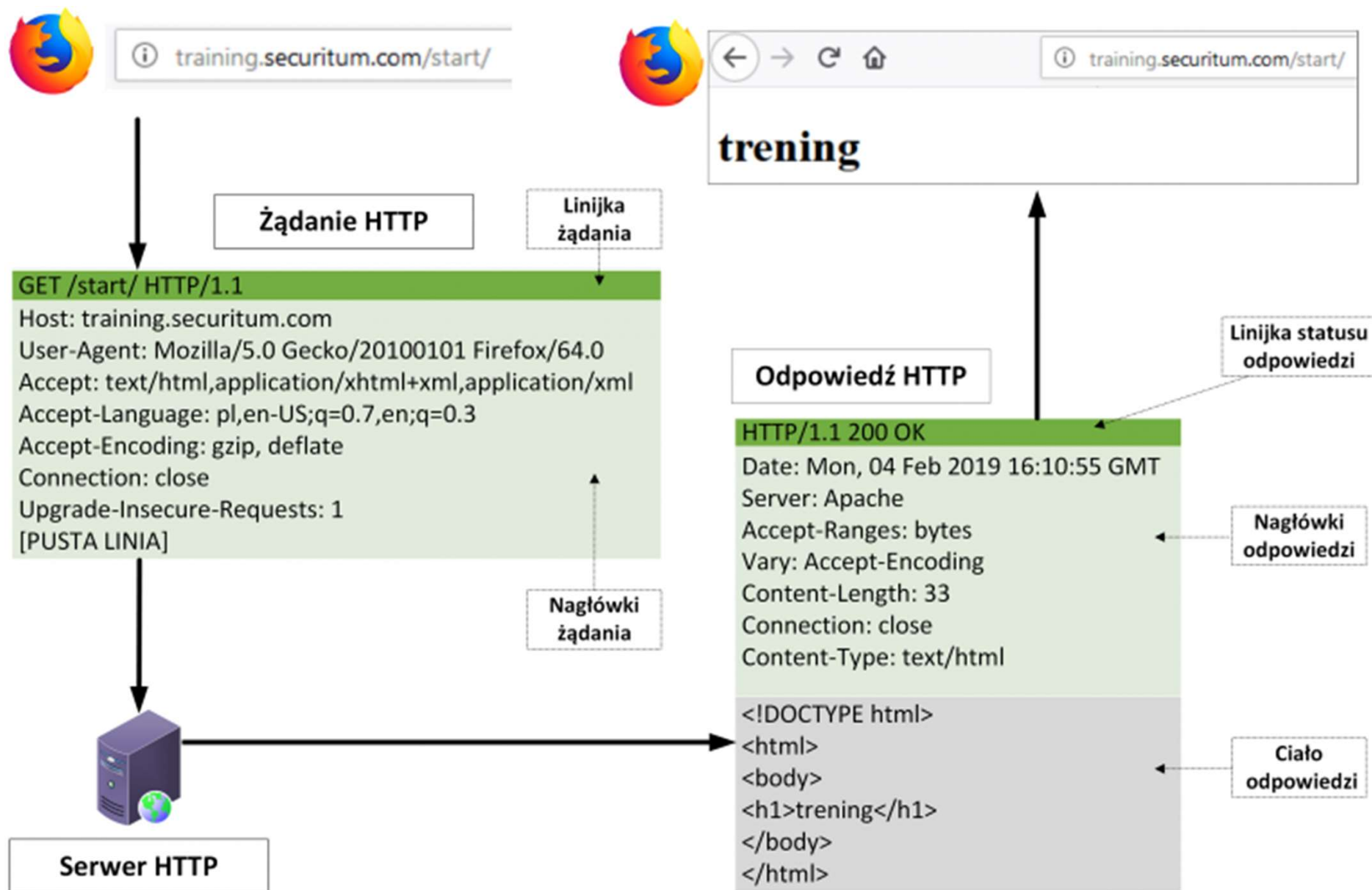
Zawartość pliku
(opcjonalnie)

Siła drzemie... w nagłówkach

w standardzie HTTP 1.1 otrzymujemy:

- 31 nagłówków zapytania
- 34 nagłówków odpowiedzi

Nagłówek http - przykład

Typy aplikacji webowych

4 główne typy aplikacji :

1. O statycznej treści (to jest strona internetowa a nie web application!!!!)

2. Server-side rendering:

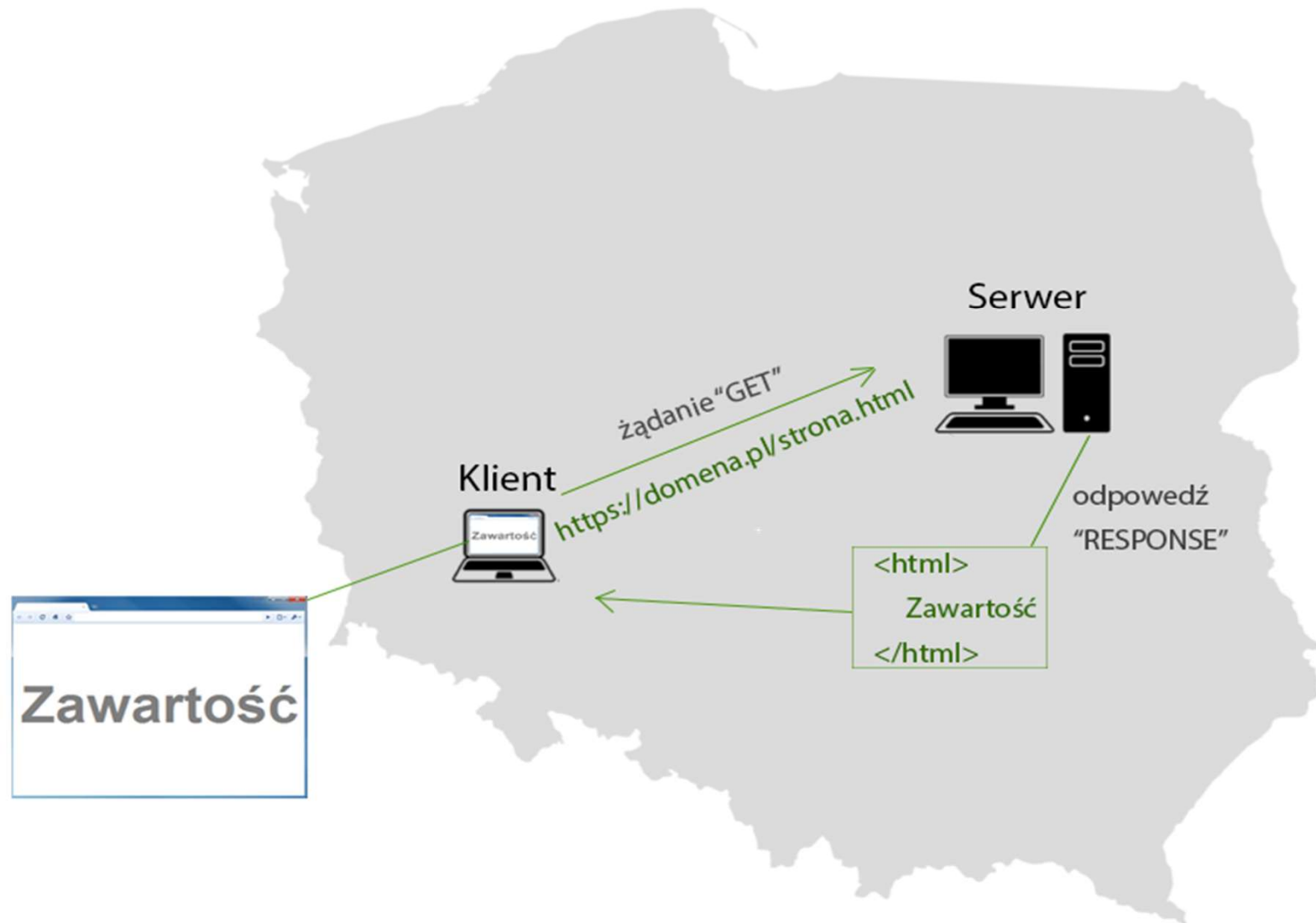
Serwer wysyła nową stronę HTML dla każdej unikalnej ścieżki (może to strony internetowe, ale często jest to aplikacja internetowa)

3. Single-page application

4. Aplikacje progresywne

Od strony WWW do aplikacji internetowej

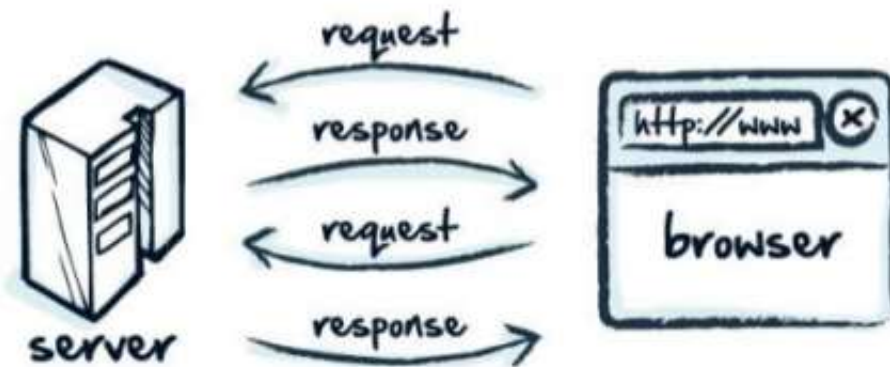
Jak działają strony internetowe?

Na początku była strona statyczna

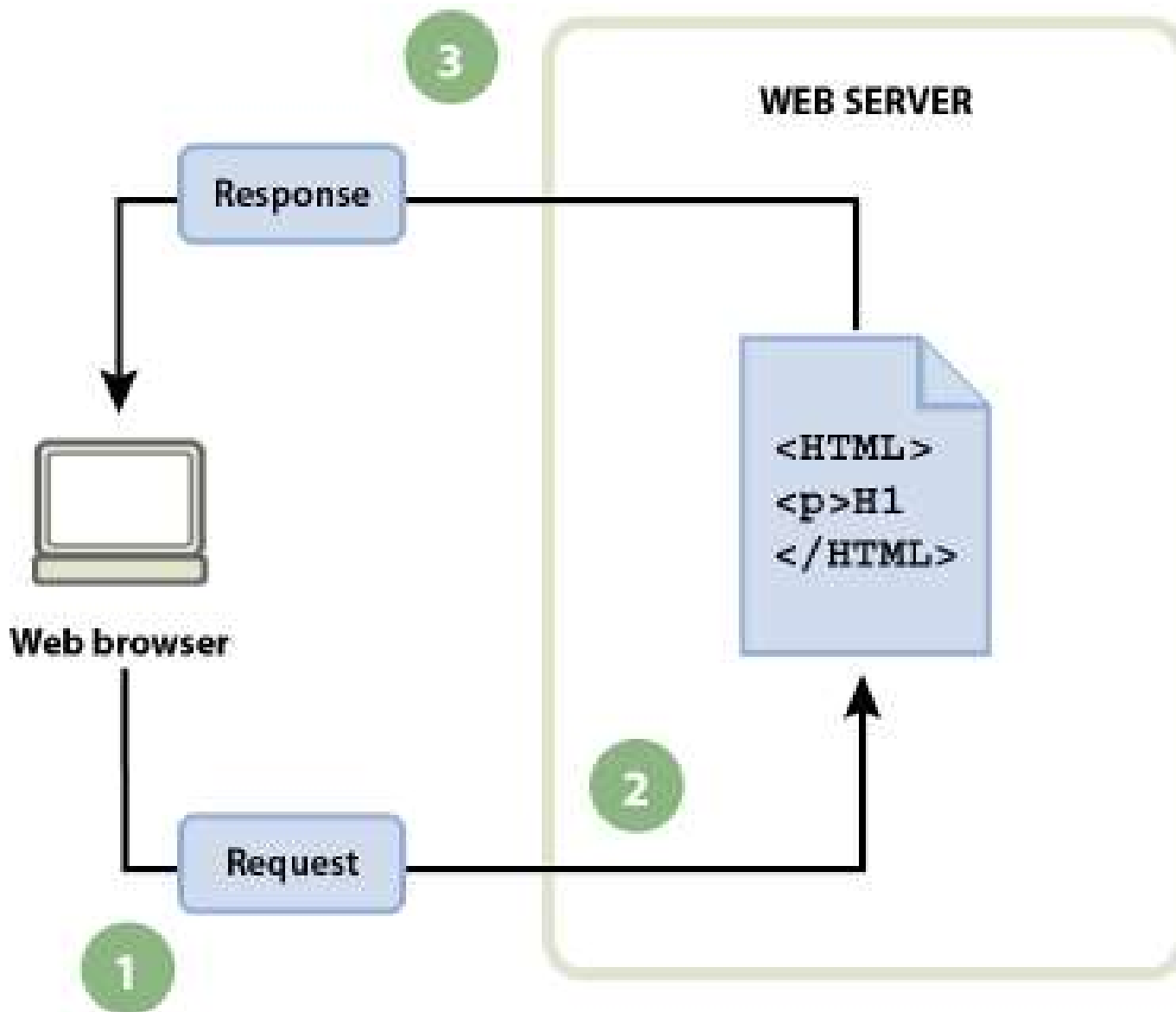
Tradycyjna strona internetowa

- Korzysta z HTML5, CSS3, JavaScript
- Bazuje na klasycznej architekturze klient-serwer
- Zawiera wiele stron

Strona WWW to dokument HTML udostępniany w Internecie lub lokalnej sieci komputerowej przez tzw. serwer WWW.

Proces dostarczenia statycznej strony - podsumowanie

Strony statyczne

+

produces

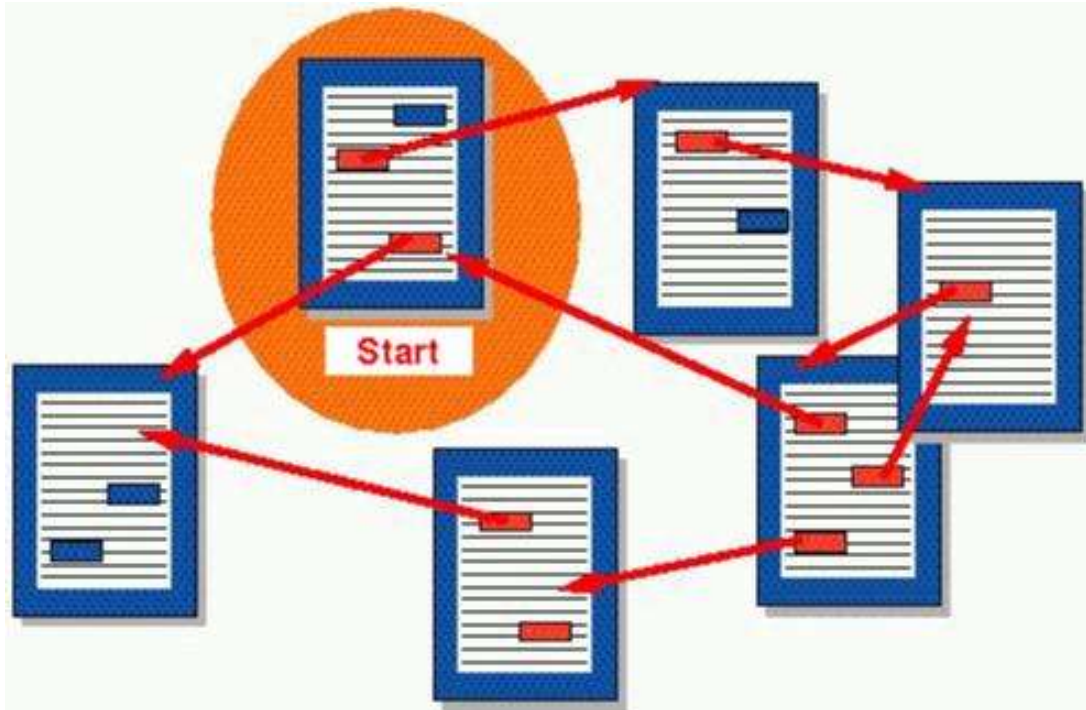
Opisuje kontekst
i strukturę strony

Definiuje
wygląd strony

Strona internetowa, która
wygląda zawsze tak samo

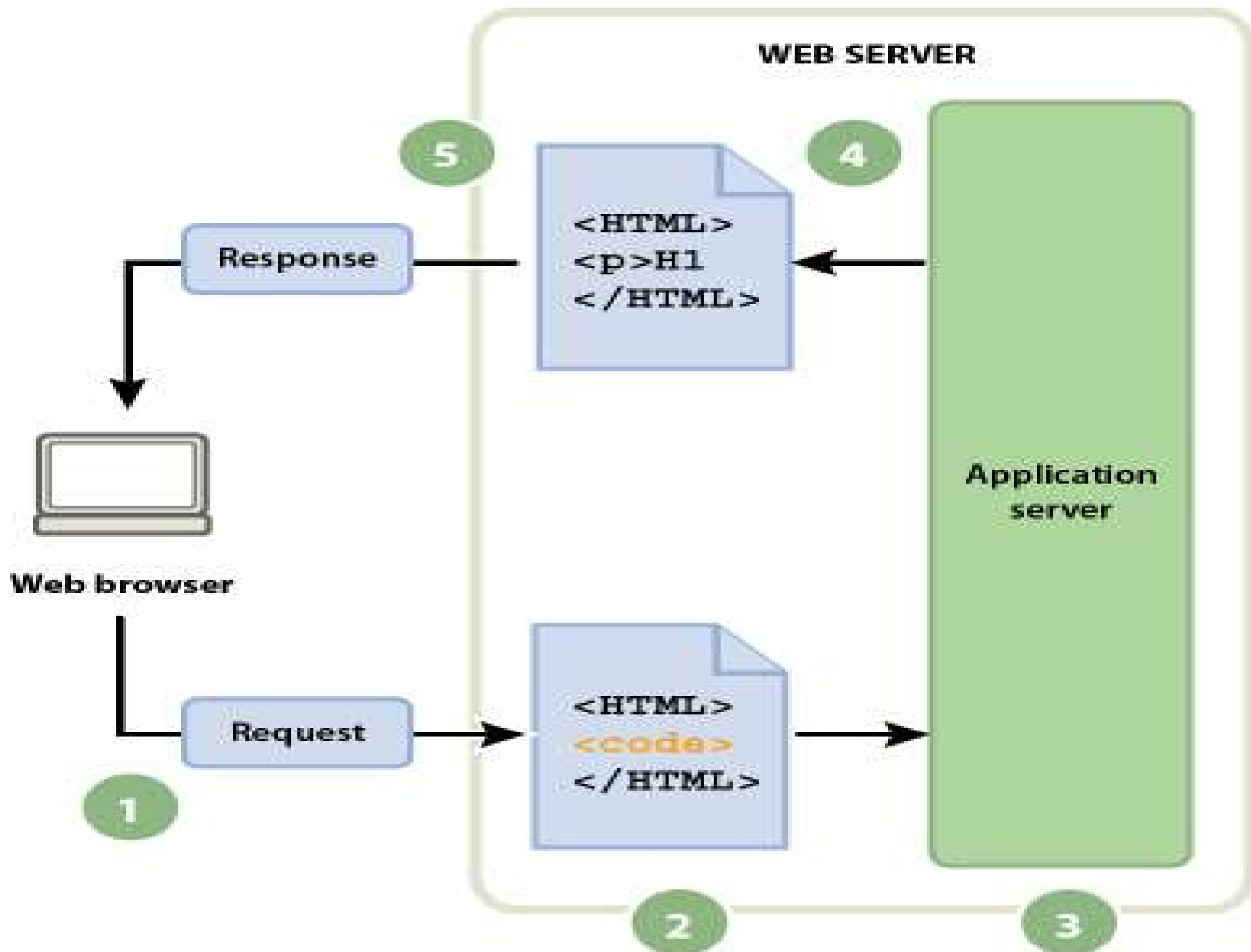
Strona internetowa WWW

Zbiór stron powiązanych linkami (hiperłączami)

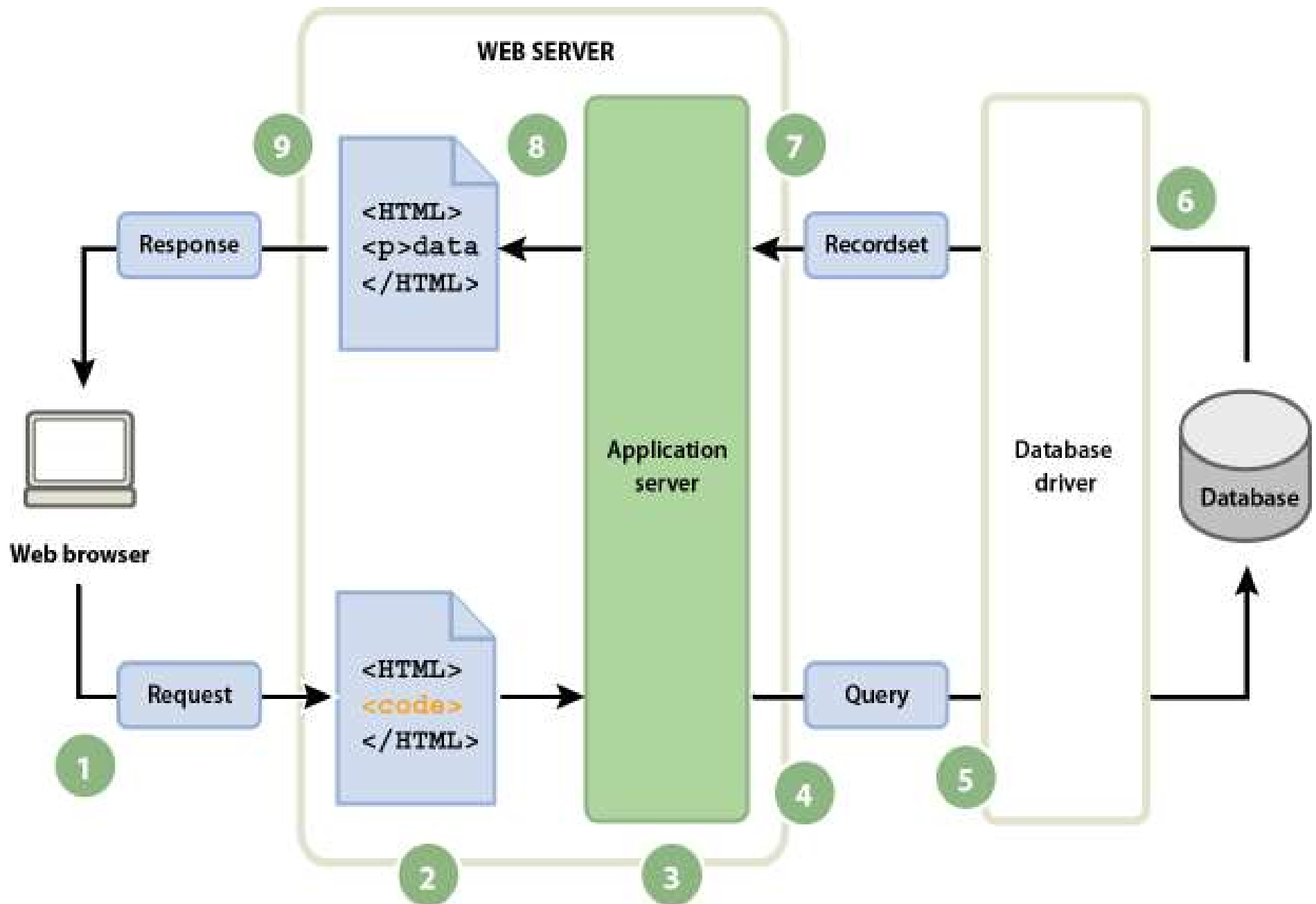

Proces dostarczenia strony dynamicznej – w praktyce

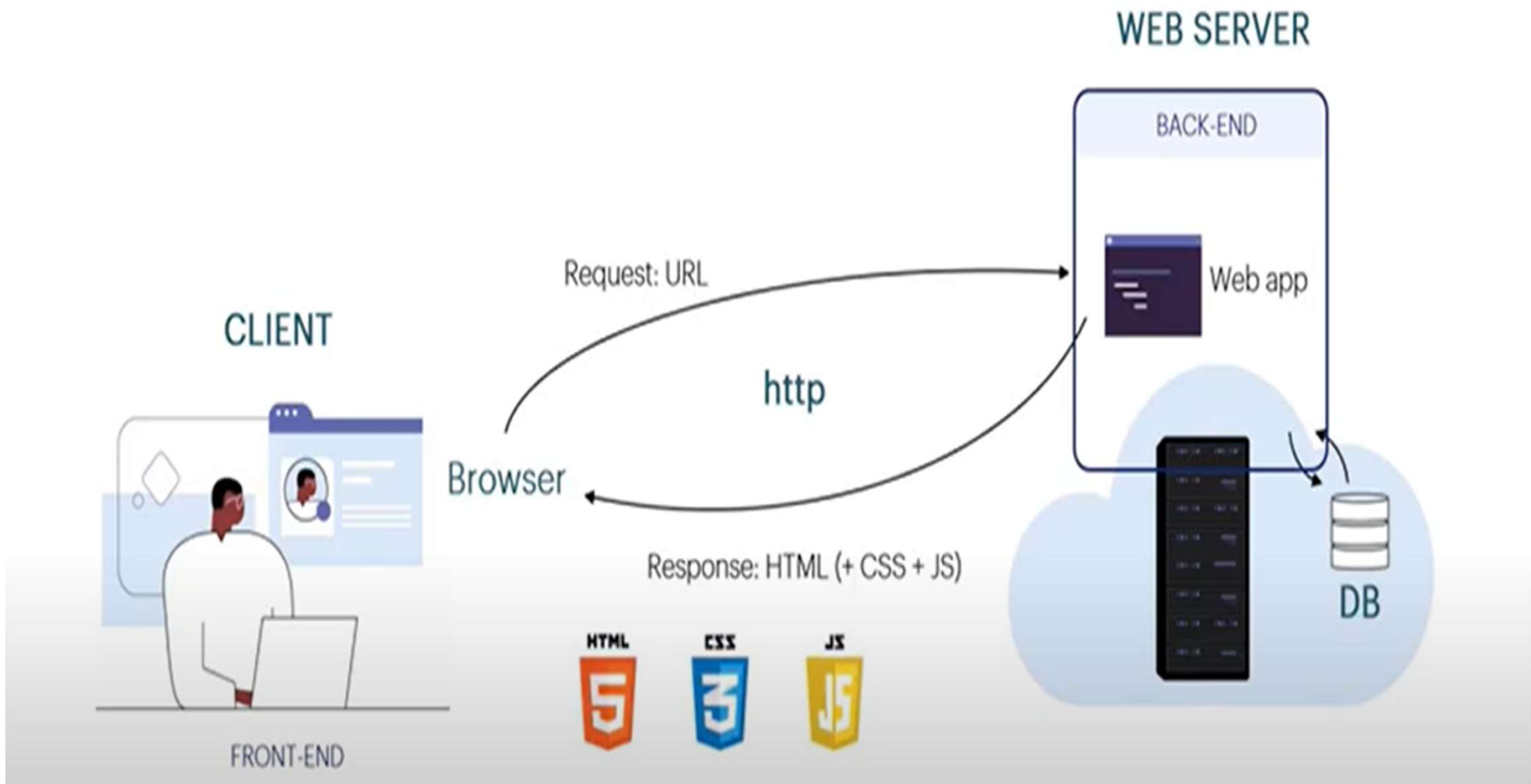
Generacja strony dynamicznej

wersja szczegółowa

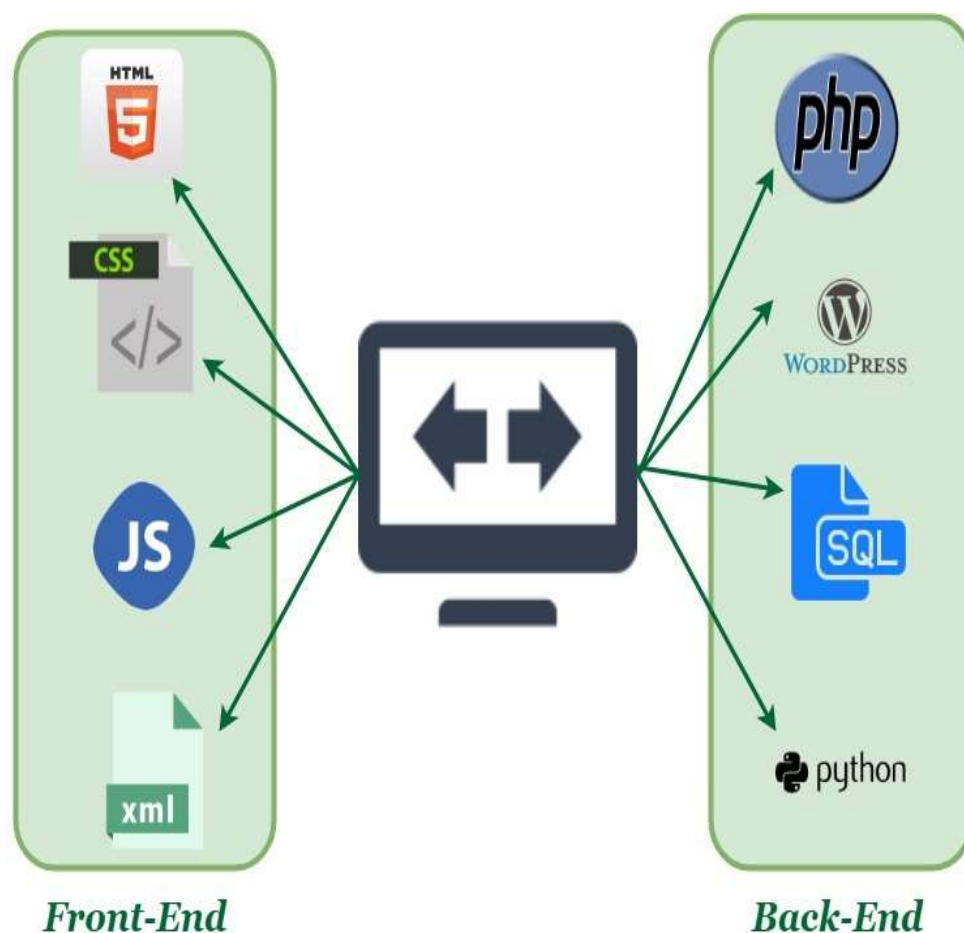

Tradycyjna aplikacja webowa

Tradicional web applications (TWA)

Technologie Web

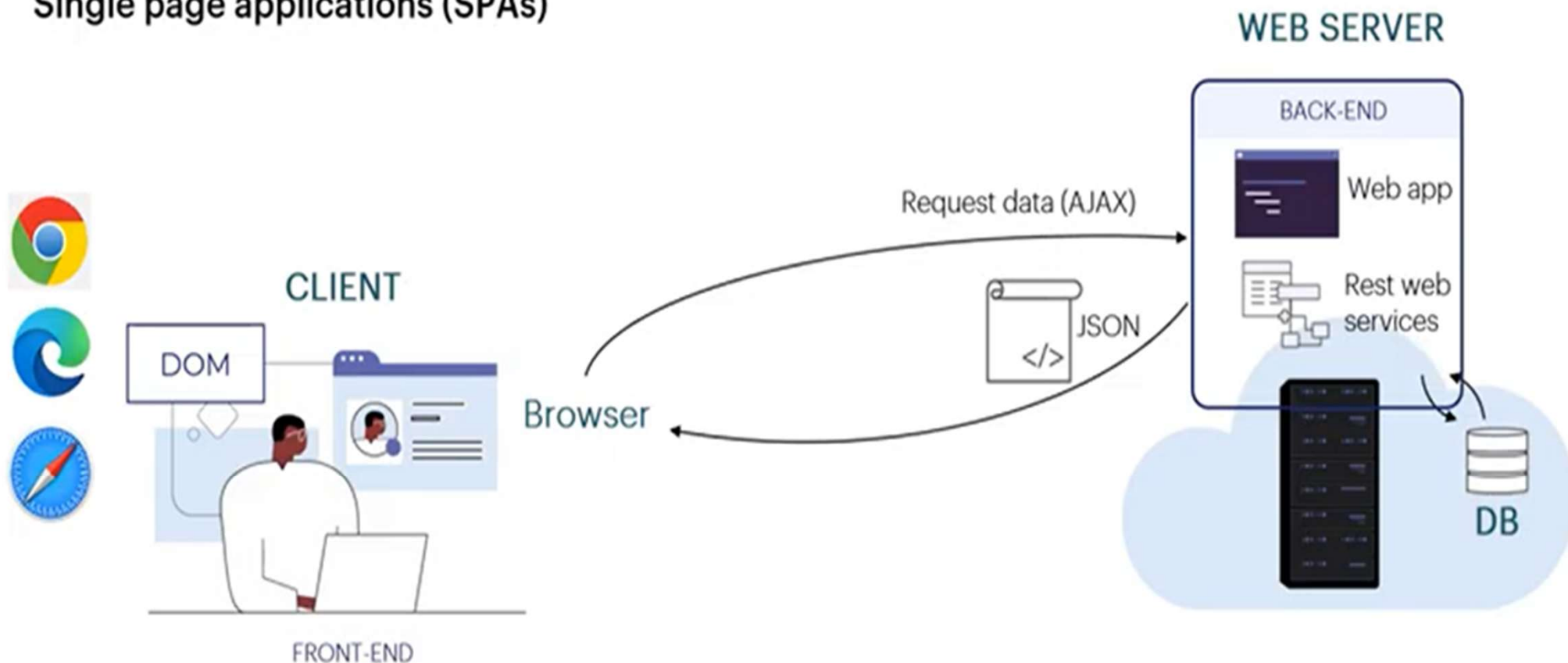

FRONT-END - pojęciowo odnosi się w technologiach internetowych do kodu wykonywanego po stronie użytkownika. W ogólności do tej kategorii można zaliczyć HTML, CSS oraz JavaScript.

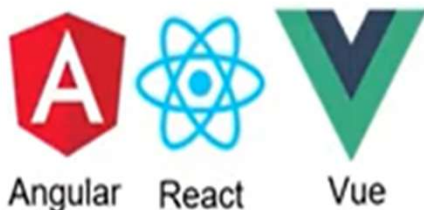
BACK-END - pojęciowo odnosi się w technologiach internetowych do kodu wykonywanego po stronie serwera. W ogólności do tej kategorii można zaliczyć PHP, Perl, CGI, Ruby, Java, C#, itp.

Nowoczesne aplikacje webowe

Single page applications (SPAs)

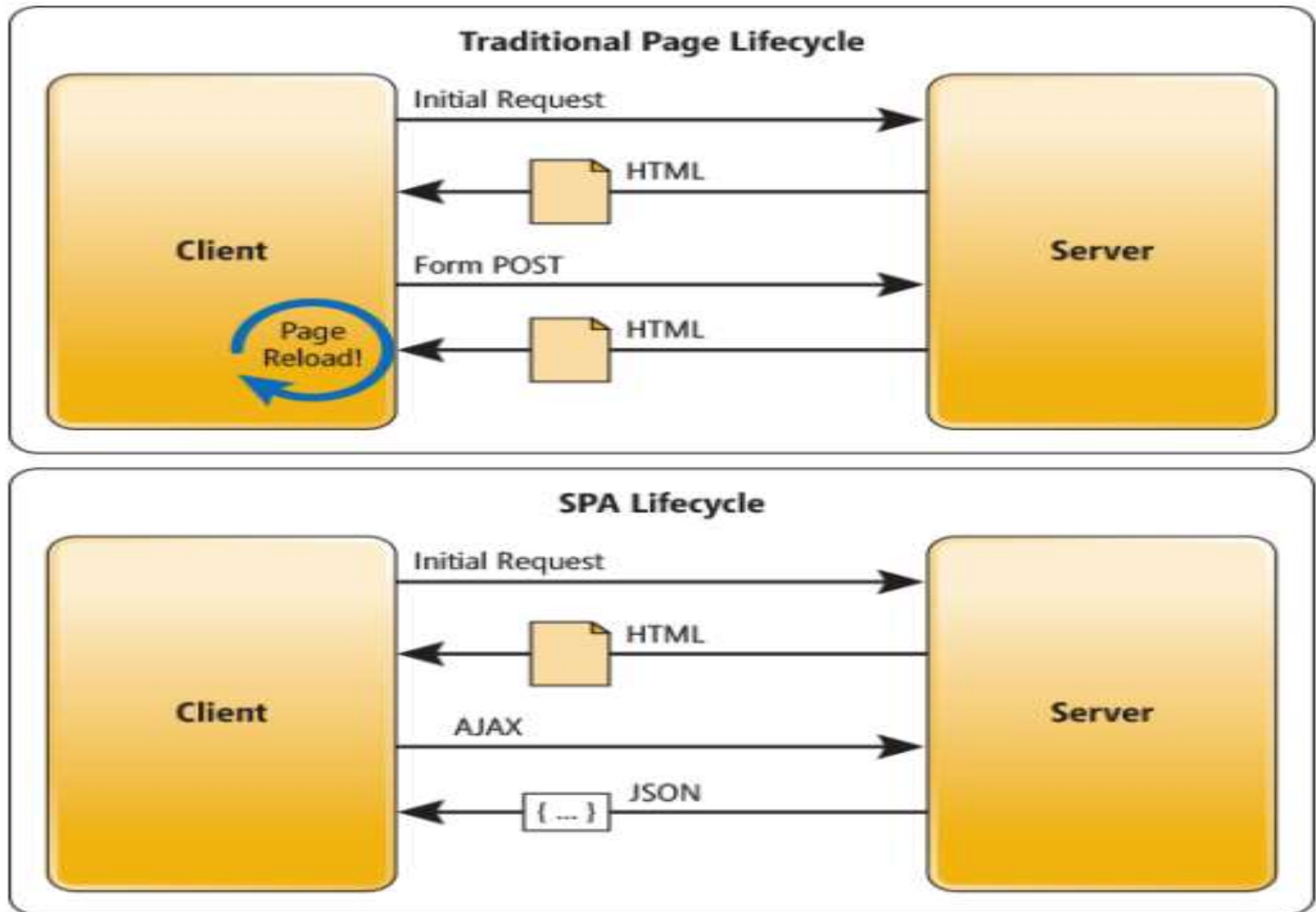

SINGLE PAGE APP (SPA)

Aplikacja (SPA) to aplikacja internetowa, która wchodzi w interakcję z użytkownikiem, dynamicznie przepisując bieżącą stronę internetową nowymi danymi z serwera internetowego, zamiast domyślnej metody wczytywania przez przeglądarkę całych nowych stron.

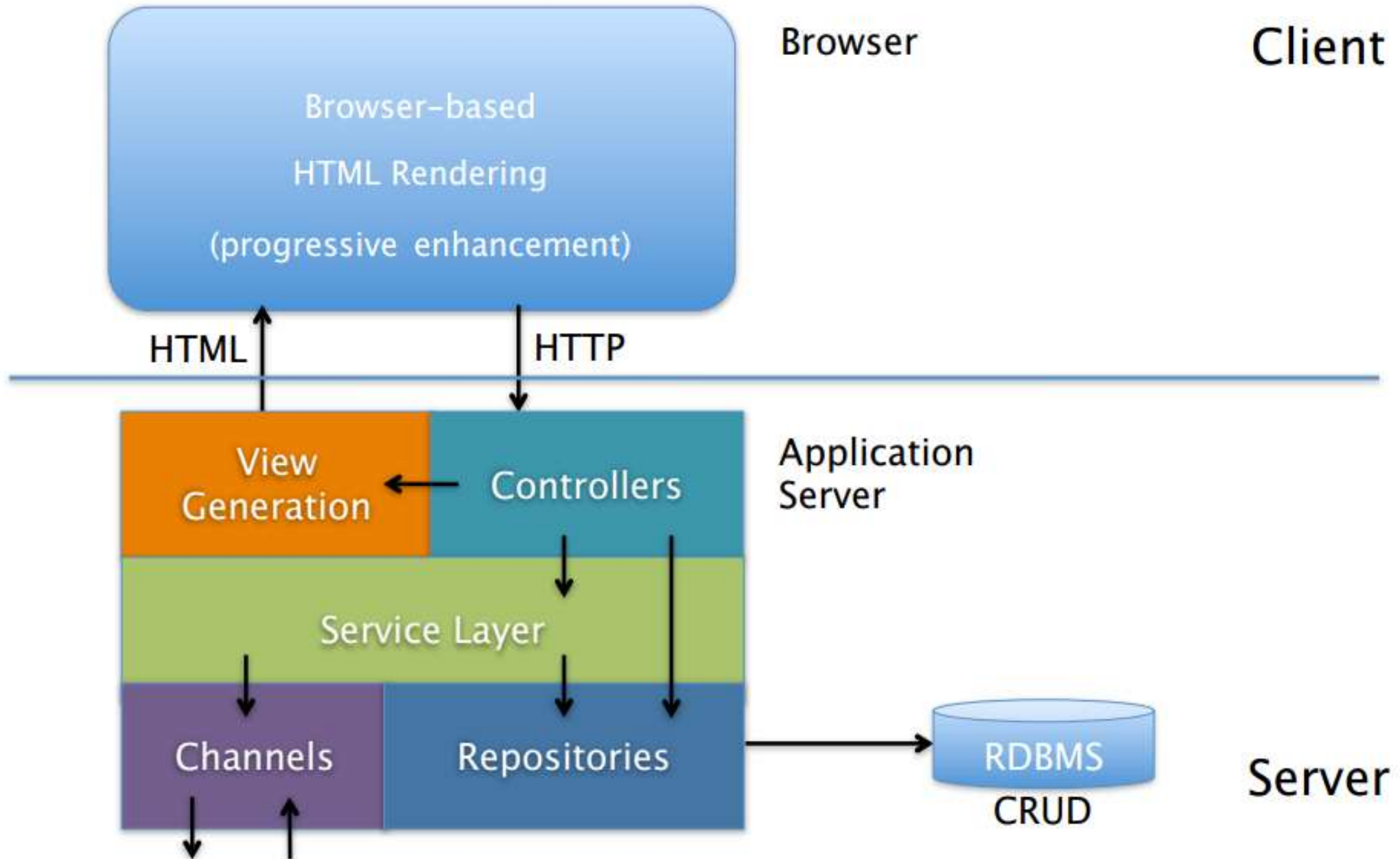
SPA in action

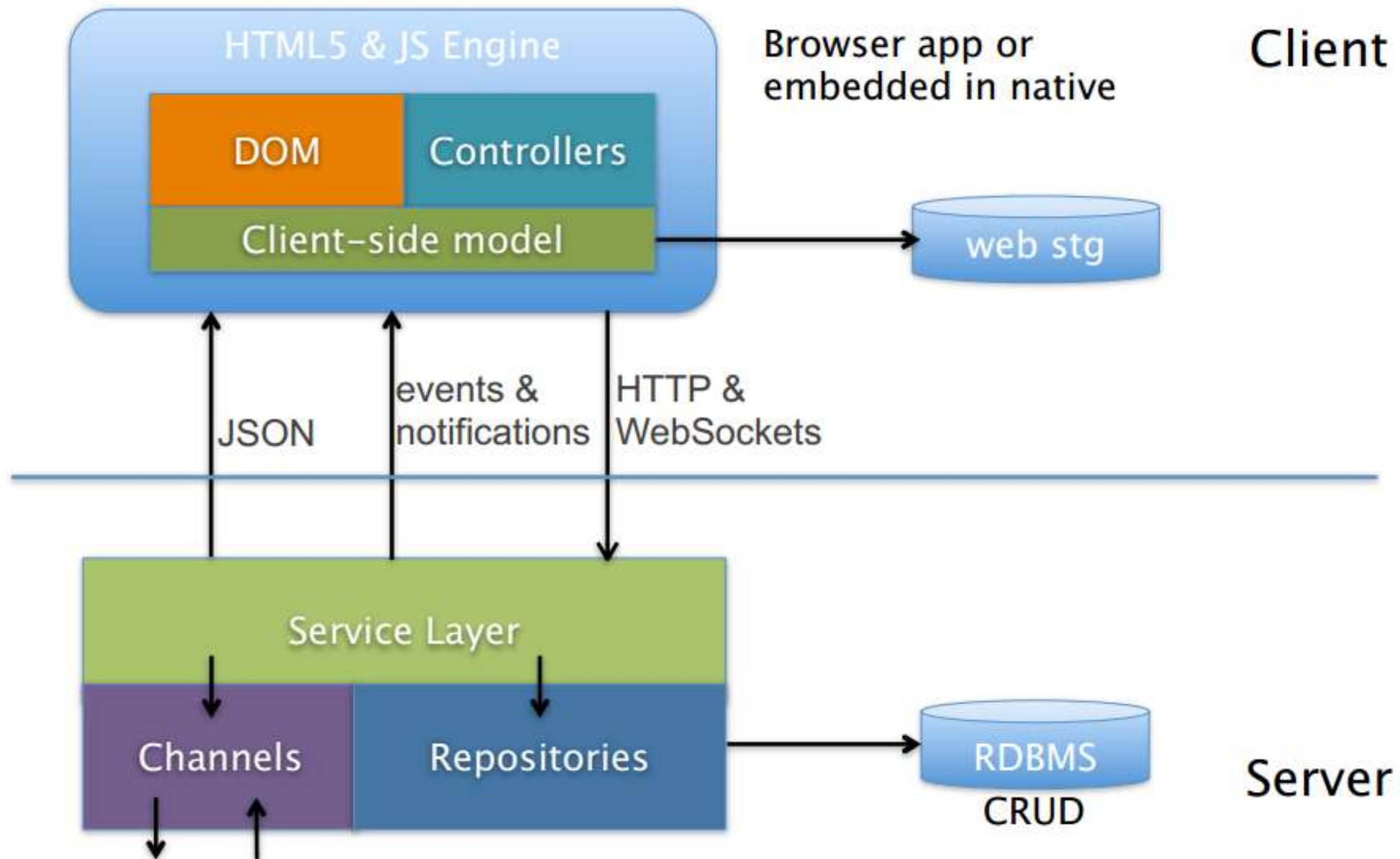
Single Page Applications (SPA)

- Strona startowa aplikacji jest jedyną stroną pobieraną w całości z serwera (potem interakcje Ajax, WebSocket)
- Strona aplikacji nie przeładowuje się w czasie pracy z nią
- Nie następuje nawigacja do innych stron
- Zmienia się stan (i wygląd) strony w przeglądarce
- User Experience (UX) podobny do aplikacji desktopowych
- Technologie: HTML5, CSS, JavaScript, Ajax, WebSocket
- Frameworki: Angular, ReactJS, Vue, ...

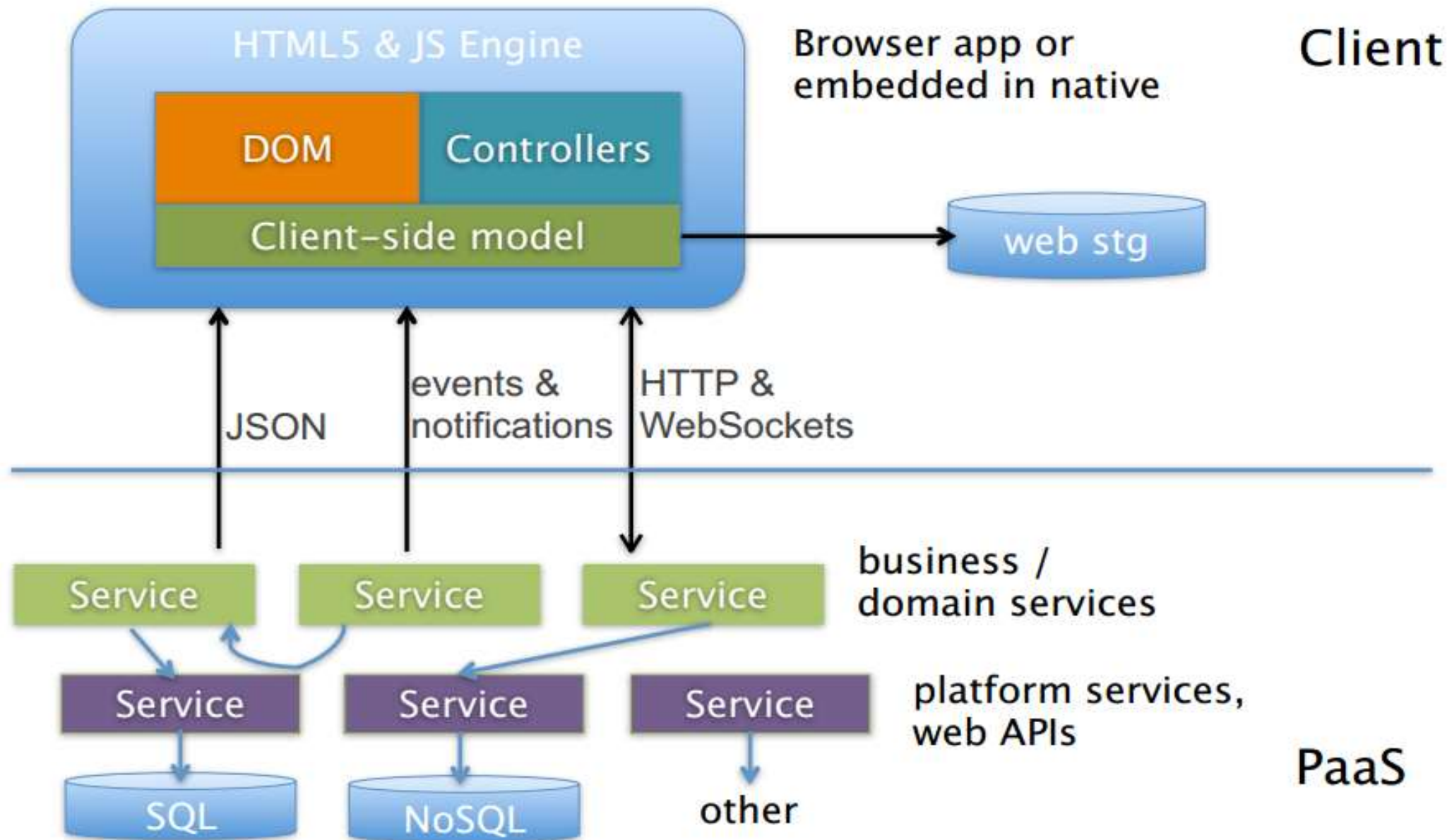
Od server-side app w kierunku inteligentnych klientów i serwisów

Od server-side app w kierunku inteligentnych klientów i serwisów

Od server-side app w kierunku inteligentnych klientów i serwisów

Wczoraj

Dziś

Browser

Page Display

Page Generation

Logic & State

Data

Integration

User Interface

Interface
Management

Logic & State

Data

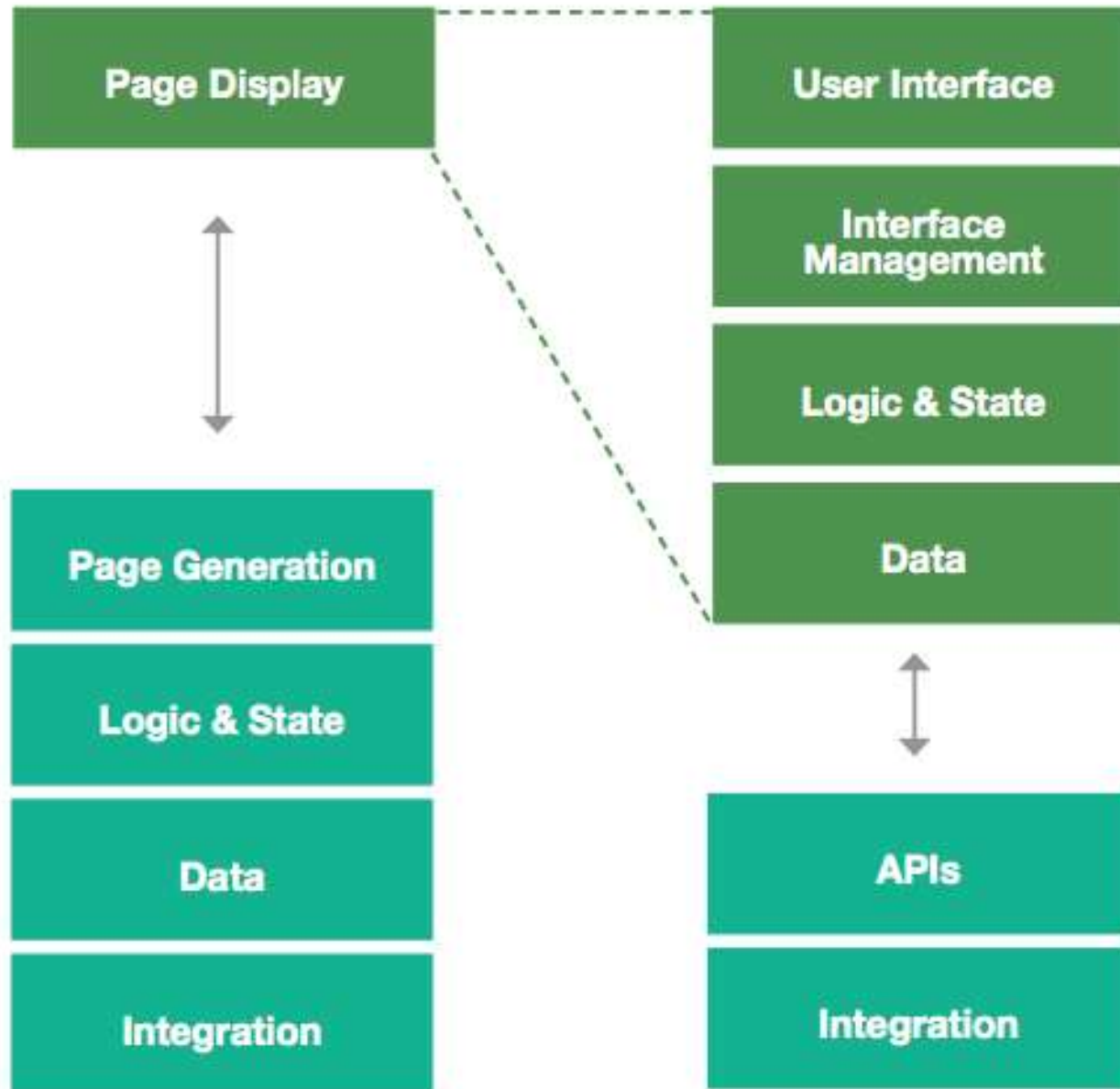
APIs

Integration

Native &
HTML 5

Cloud

App Server

Zmiany w tworzeniu aplikacji webowych

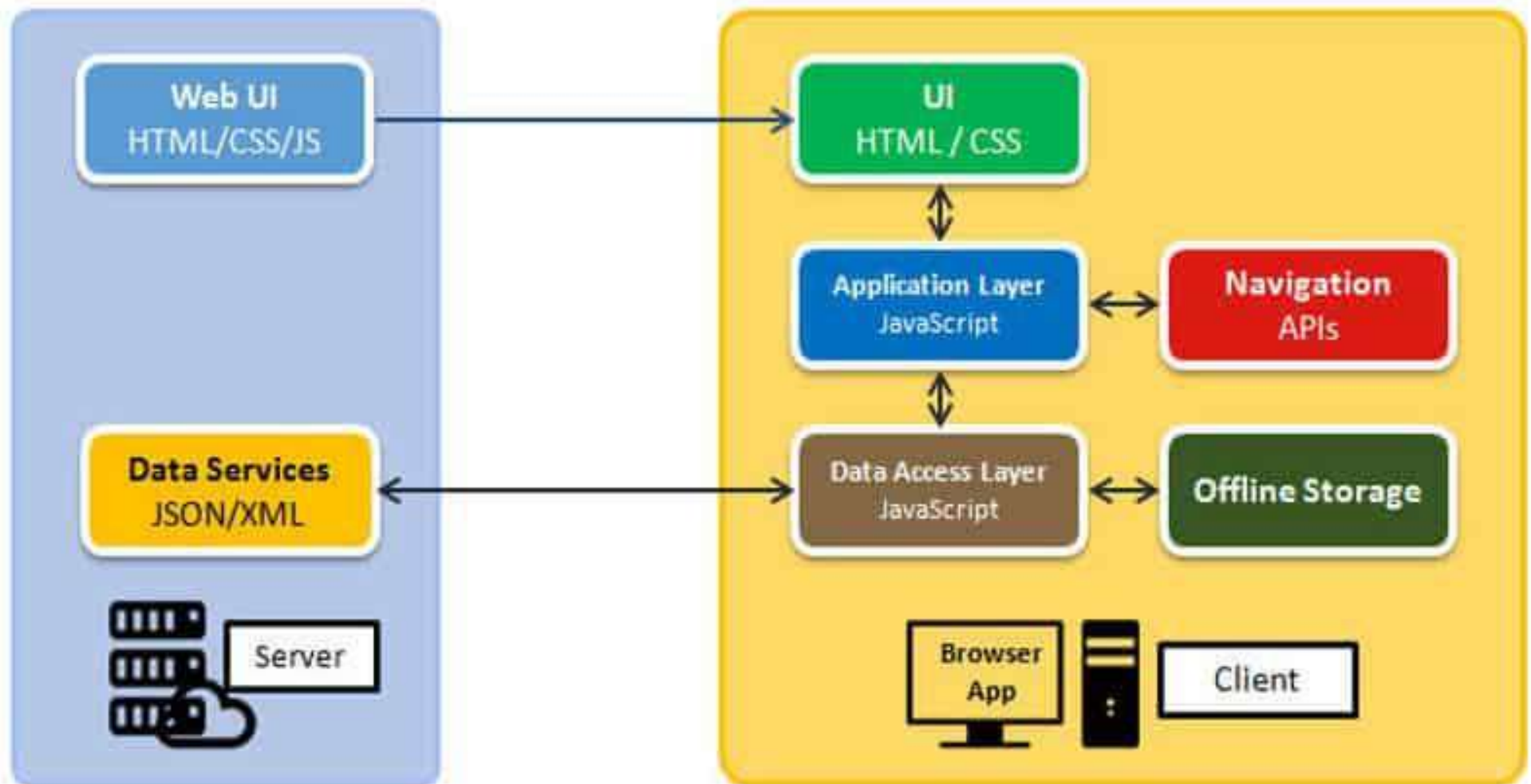
Warunki:

- nowoczesne przeglądarki,
- rozwój języka JavaScript,
- większy nacisk położony na wygodę użycia.

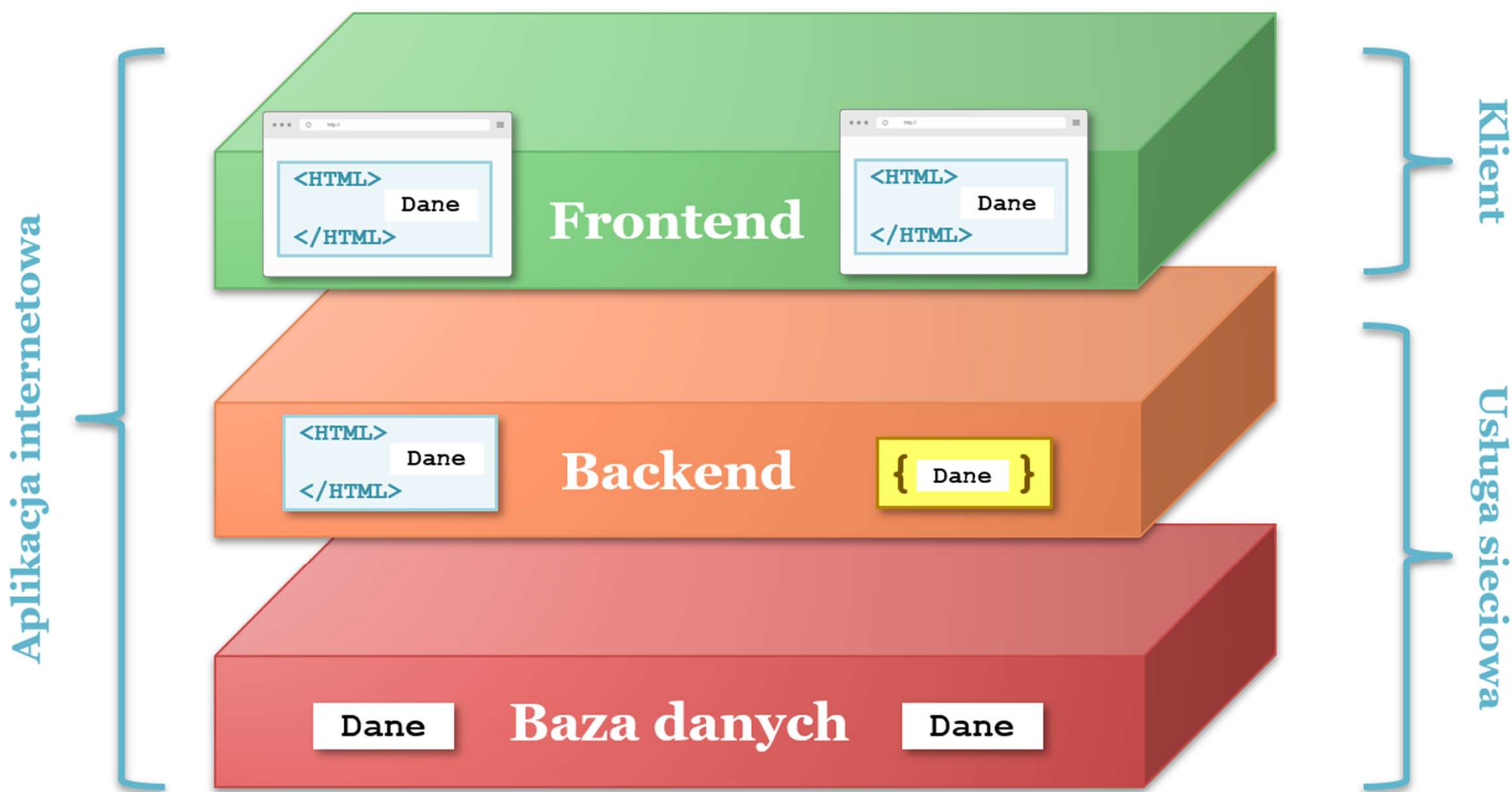
Zmiany w aplikacjach internetowych:

- z punktu widzenia użytkownika działają jak aplikacje desktopowe,
- szybki i dużo bardziej interaktywny interfejs,
- potrafią działać nawet offline,
- działają na wielu platformach (RWD).

Architektura SPA

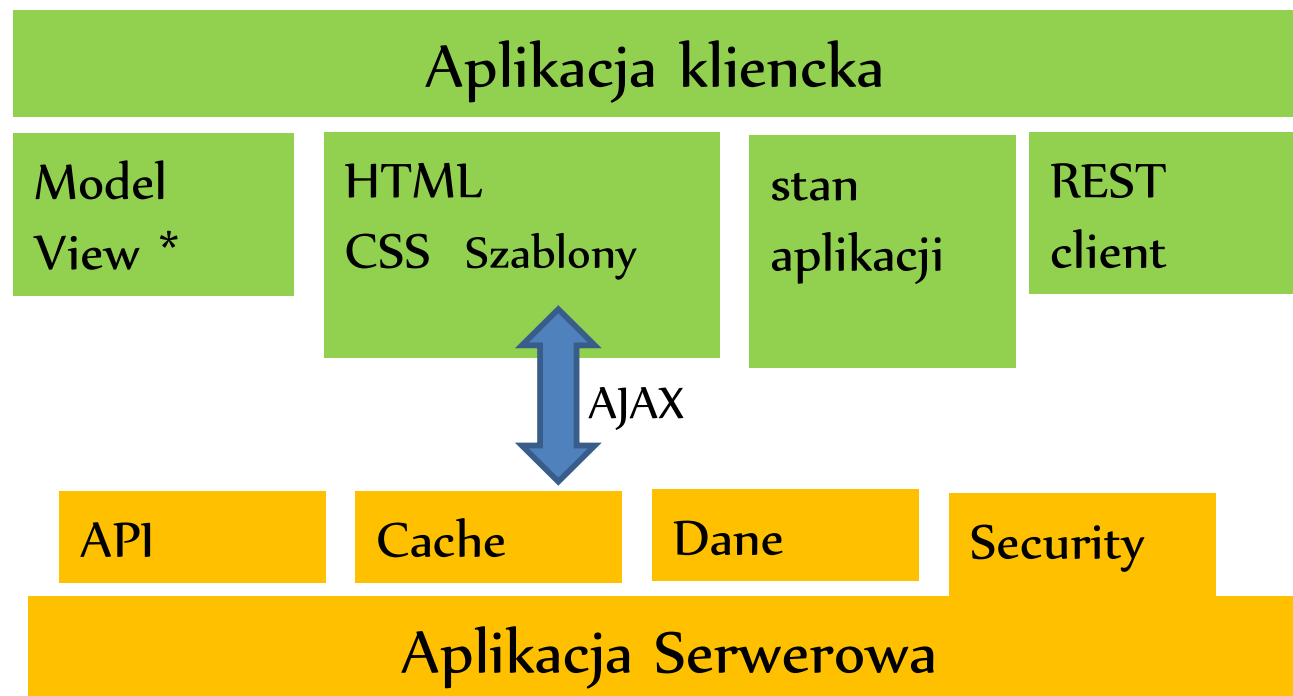

Architektura aplikacji internetowej

Aplikacja SPA (Single Page Application)

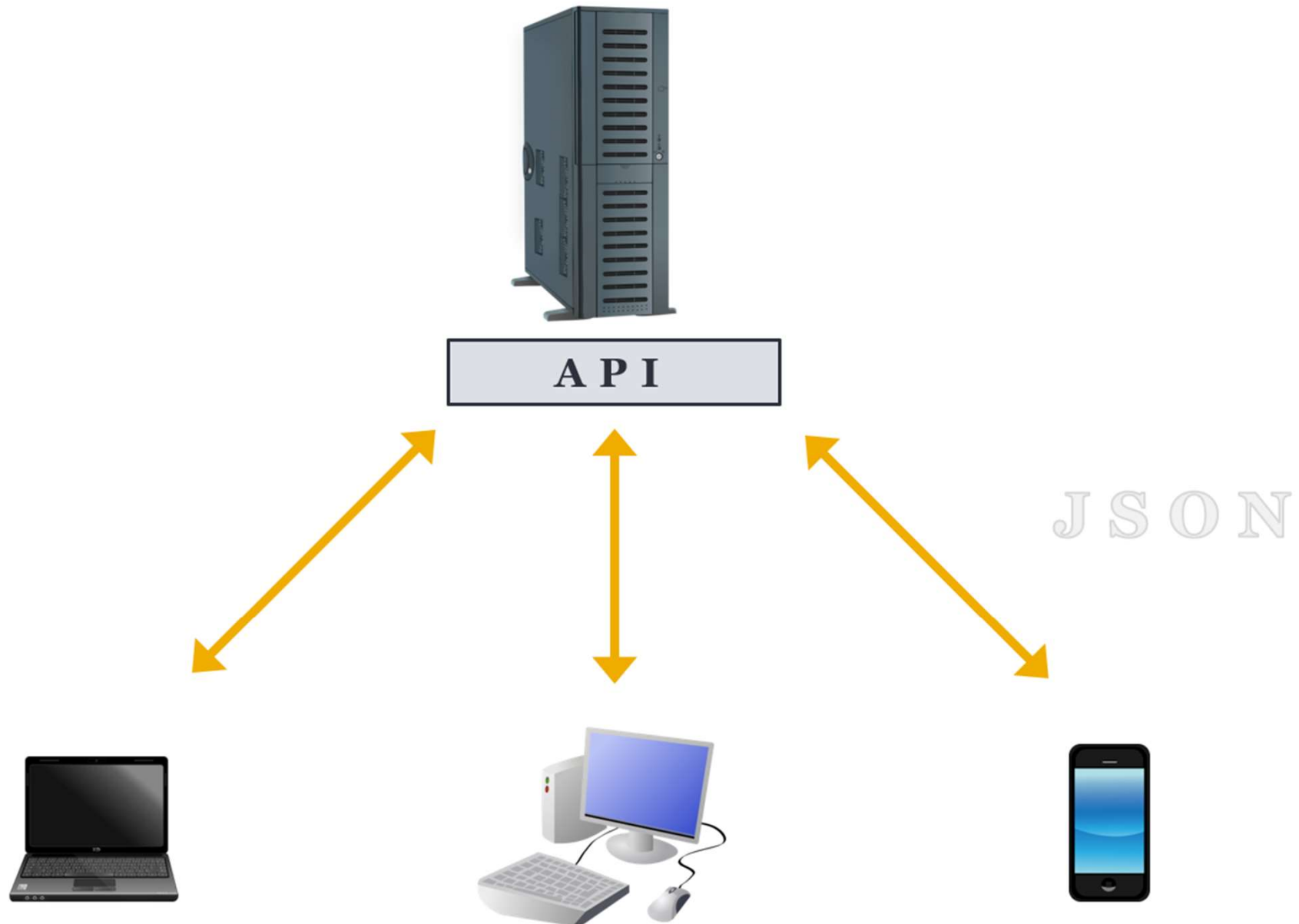
- wysoka wydajność
- user experience
- współpraca frontend – backend
- możliwość zmiany backendu niezależnie od frontendu (i vice versa)
- ten sam backend dla wielu aplikacji
- SEO
- Kompatybilność między przeglądarkami

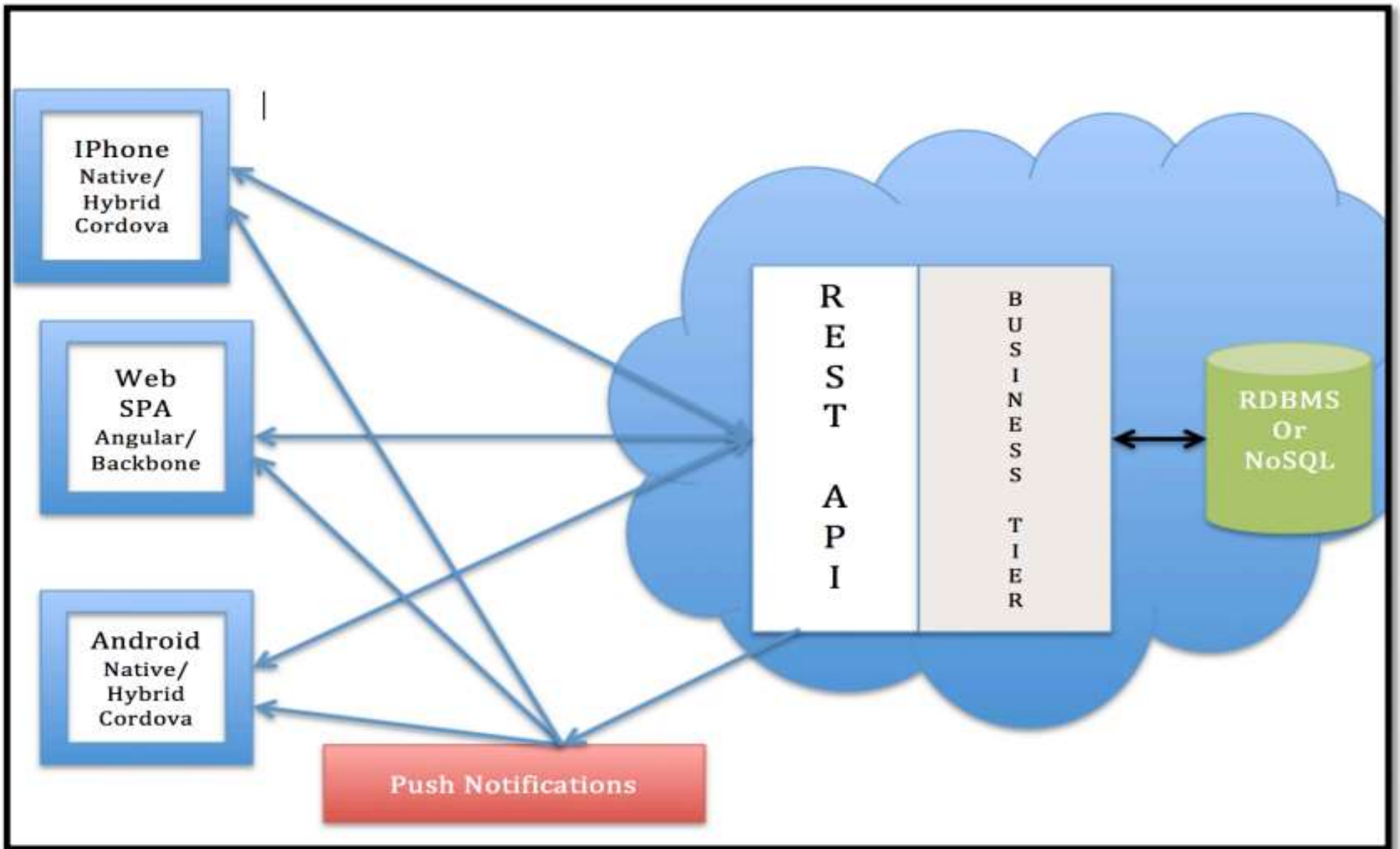
Nowoczesna architektura aplikacji Webowych – podsumowanie

- jeden backend wspólny dla wielu frontendów/klientów
 - Aplikacja HTML-owa
 - Natywna aplikacja mobilna
 - Inna aplikacja korzystająca z API
- backend nie generuje żadnego HTML-a (tylko przy inicjalizacji)
- odpowiada jedynie na żądania HTTP
- na wyjściu generuje XML lub JSON
- frontend HTML-owy napisany w JavaScript
- komunikacja z backendem z wykorzystaniem AJAX
- komunikacja fronten – backend z wykorzystaniem RestAPI (coraz częściej GraphQL)

Nowoczesna architektura Web

Nowoczesna architektura Web

Stos technologiczny – kiedyś i dziś

